

Linn Ehde
Hållbarhetsstrateg
linn.ehde@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22

Sammanfattning

Strategi för social hållbarhet 2021-2030 antogs av kommunfullmäktige den 31 maj 2021, § 196, och är koncentrerad kring inriktningsmålet att alla barn och unga ska stimuleras och utvecklas för att lyckas så bra som möjligt i vuxenlivet. Strategin bygger på sex utvecklingsområden med målformuleringar och indikator/er för uppföljning. Dessa områden är:

- föräldrastöd
- samverkan kring barn och ungas lärande
- en meningsfull fritid
- arbete åt alla och god framtidstro
- hållbara livsmiljöer
- lyssna på barn och unga.

Framgången i strategins mål har fortskridit i varierande grad. Exempelvis har satsningar lett till framgång i målet gällande föräldrastöd, medan det ännu inte har visat sig i ökat antal deltagande föräldrar. Positiv utveckling ses i pojkars ökade deltagande i idrottsaktiviteter, medan flickors allt lägre deltagande utgör en kvarstående utmaning. Vad gäller samverkan för lärande finns utmaningar med att mäta samverkan, måluppfyllelsen för elever i årskurs 9 har sänkts och det finns fortsatt betydande skillnader mellan flickors och pojkars skolresultat.

En svårighet med strategin är att klarlägga samband mellan mål och indikatorer då vissa indikatorer inte direkt mäter måluppfyllelsen. En annan är att en baslinje eller data saknas för att följa vissa indikatorer över tid och se trender i utvecklingen. För det fortsatta arbetet med att förverkliga strategin rekommenderas

- att mål och indikatorer justeras så att indikatorerna mäter utveckling och måluppfyllelse
- att strategin omarbetas för att omfatta fler målgrupper samt verkar som ett strategiskt huvuddokument för kommunens riktning inom social hållbarhet.

Under rubriken *Ärendet* i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse sammanfattas uppföljning inom respektive utvecklingsområde samt förslag till åtgärder för fortsatt arbete. I bilagan *Uppföljning av strategi för social hållbarhet*

2021/22 beskrivs arbetet inom utvecklingsområdena samt förslag till åtgärder för fortsatt arbete mer utförligt.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22, KS 2023/151, 2023-03-10

Bilaga till ovanstående tjänsteskrivelse: Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22

Strategi för social hållbarhet 2021-2030

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna föreliggande uppföljningsrapport och lägga denna till handlingarna

att uppdra till kommunstyrelsen att genomföra föreslagna åtgärder

att förslag till reviderad strategi för social hållbarhet presenteras för beslut i kommunfullmäktige i januari 2024.

Beslutet skickas till

Kommunledningsförvaltningen, tillväxtavdelningen

Samtliga nämnder och bolag

Ärendet

Strategi för social hållbarhet 2021-2030 syftar till att lägga grunden för ett socialt hållbart samhälle och är koncentrerad kring inriktningsmålet att alla barn och unga ska stimuleras och utvecklas för att lyckas så bra som möjligt i vuxenlivet.

Strategin bygger på sex särskilt viktiga utvecklingsområden som bidrar till att främja barns och ungas förutsättningar i livet:

- föräldrastöd
- samverkan kring barn och ungas lärande
- en meningsfull fritid
- arbete åt alla och god framtidstro
- hållbara livsmiljöer
- lyssna på barn och unga.

Varje utvecklingsområde har en målformulering och indikator/er för uppföljning.

Nedan finns en sammanfattning av uppföljningen inom respektive utvecklingsområde samt förslag till åtgärder för det fortsatta arbetet. Där statistik finns tillgänglig för år 2022 redovisas denna, i annat fall används senast tillgängliga data från år 2021 och 2020.

Utvecklingsområde: föräldrastöd

Mål

Trelleborg ska erbjuda generellt föräldrastöd.

Indikator

Antal föräldrar som deltar i föräldrastödsprogram.

Resultat och kommentar

Totalt deltog ca 20 föräldrar/föräldrapar i föräldrastödsprogram under år 2021 (dvs. 20 barns föräldrar/föräldrapar). Siffrorna bedöms som låga på grund av pandemin (år 2020 deltog mer än dubbelt så många föräldrar i bildningsförvaltningens program).

Gedigna åtgärder har genomförts för att uppnå målet att ge alla föräldrar i kommunen samma möjlighet att ta del av stöd och hjälp. Indikatorn; antal föräldrar som deltar i föräldrastödsprogram, speglar dock inte huruvida målet om att erbjuda samma möjlighet till stöd för alla föräldrar uppfylls.

Läs mer om det pågående arbetet inom området föräldrastöd i bilagan *Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22* under rubriken *Övriga aktiviteter* i kapitel 3. Läs mer utförliga kommentarer och förslag till åtgärder i kapitel 3 och 4.

Utvecklingsområde: samverkan kring barns och ungas lärande

Mål

Ökad samverkan kring barns och ungas lärande.

Indikator

Andel flickor och pojkar i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.

Resultat och kommentar

År 2022 uppnådde totalt 72,5 procent av eleverna kunskapskraven i alla ämnen, vilket innebär att både flickor och pojkar uppnådde kraven i lägre grad än år 2021 och år 2020. Det är också lägre än rikssnittet för samtliga tre år. Däremot ökar andelen elever som är behöriga till ett yrkesprogram (totalt 89,2 procent). Det är dock inte en vald indikator för detta mål.

Flickor uppnådde kunskapskraven i högre grad än pojkar. År 2022 uppnådde 77 procent av flickorna och 68,4 procent av pojkarna kunskapskraven. Flickorna har därmed backat ca 3 procentenheter sedan år 2020, och pojkarna ca 7 procentenheter (bland pojkar alltså en mer än dubbelt så stor minskning).

Det är dock svårt att klarlägga samband mellan mål och indikator. Indikatorn speglar inte direkt huruvida målet om ökad samverkan kring barns och ungas lärande är uppfyllt. Målet ökad samverkan är dessutom svårt att utvärdera eftersom ingen baslinje finns att mäta mot.

Läs mer om det pågående arbetet inom området samverkan för lärande i bilagan *Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22* under rubriken *Övriga aktiviteter* i kapitel 3. Läs mer utförliga kommentarer och förslag till åtgärder i kapitel 3 och 4.

Utvecklingsområde: en meningsfull fritid

Mål

Alla barn och unga har en aktiv fritid.

Indikator 1

Deltagartillfällen i idrottsföreningar bland pojkar och flickor, antal/invånare, 7-20 år.

Indikator 2

Andel elever i musik- eller kulturskola, 6-15 år.

Resultat och kommentar

Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar per invånare 7-20 år var totalt 28,5 för år 2021. För flickor var det 20 och för pojkar 36,6 tillfällen.

Pojkar och unga män deltar vid aktiviteter i idrottsföreningar i betydligt större utsträckning än flickor och kvinnor. Skillnaden har ökat mellan år 2020 och 2021 när ännu färre flickor, samtidigt som fler pojkar, deltog i idrottsföreningarnas aktiviteter.

Andel elever 6-15 år i musik- eller kulturskola var 6,6 procent år 2020. 7,3 procent av flickorna och 6 procent av pojkarna deltar. Flickor deltar således i musik- eller kulturskola i något större utsträckning än pojkar.

Läs mer om det pågående arbetet inom området fritid i bilagan *Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22* under rubriken *Övriga aktiviteter* i kapitel 3. Läs mer utförliga kommentarer och förslag till åtgärder i kapitel 3 och 4.

Utvecklingsområde: arbete åt alla och god framtidstro

Mål

Alla barn ska ha god framtidstro.

Indikator 1

Andel pojkar och flickor som ser mycket eller ganska ljust på framtiden.

Indikator 2

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning.

Resultat och kommentar

I årskurs 6 ser 77 procent av flickor och 84 procent av pojkar mycket eller ganska ljust på framtiden år 2021. I årskurs 9 är framtidstron mindre ljus generellt. 64 procent av flickor och 79 procent av pojkar ser mycket eller ganska ljust på framtiden. Flickor ser i betydligt lägre grad ljust på framtiden än pojkar. Även i årskurs 2 på gymnasiet ser flickor i betydligt lägre grad ljust på framtiden, 66 procent jämfört med 79 procent bland pojkarna. Siffrorna är avrundade till närmaste heltal.

Flickor i Trelleborg har också mindre ljus framtidstro än snittet i Skåne, medan pojkar ser ljusare på framtiden än enligt snittet för Skåne. Folkhälsoundersökningar och skolenkäter visar också att flickor upplever stress och känner sig otrygga i större utsträckning än pojkar.

82,9 procent av unga vuxna var etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning år 2020.

Läs mer om det pågående arbetet inom området arbete och framtidstro i bilagan *Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22* under rubriken *Övriga aktiviteter* i kapitel 3. Läs mer utförliga kommentarer och förslag till åtgärder i kapitel 3 och 4.

Utvecklingsområde: hållbara livsmiljöer

Mål

Barn och unga ska känna trygghet i sina bostadsområden.

Indikator

Andel pojkar och flickor som är trygga i sitt bostadsområde.

Resultat och kommentar

28 procent av flickor och 46 procent av pojkar i årskurs 6 känner sig trygga i det egna bostadsområdet på kvällstid år 2021. I årskurs 9 är skillnaderna mellan flickor och pojkar ännu större. 27,5 procent av flickor och 71 procent av pojkar känner sig trygga i sitt eget bostadsområde på kvällen. I årskurs 2 på gymnasiet känner 35 procent av flickor och 66 procent av pojkar sig trygga i bostadsområdet på kvällstid. Siffrorna är avrundade till närmaste heltal. Genomgående känner sig pojkar betydligt tryggare än flickor. Flickors otrygghet i sina egna bostadsområden är påtaglig i folkhälsoundersökningen.

Kommunen har under flera år gjort stora satsningar på trygghetsfrågor, bland annat genom effektiv samordning för trygghet (EST), trygghetsvårdarna och samverkansarbetet Tryggare Trelleborg. Det systematiska arbetet har ökat tryggheten generellt bland medborgarna i kommunen, enligt polisens årliga trygghetsmätning.

Läs mer om det pågående arbetet inom området i bilagan *Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22* under rubriken *Övriga aktiviteter* i kapitel 3. Läs mer utförliga kommentarer och förslag till åtgärder i kapitel 3 och 4.

Utvecklingsområde: lyssna på barn och unga

Mål

Barn och unga ska känna tillit till samhället.

Indikator

Andel pojkar och flickor som känner låg tillit till andra människor.

Resultat och kommentar

I årskurs 6 har 62 procent av flickor och 48 procent av pojkar låg tillit till andra människor. I årskurs 9 har 79 procent av flickor och 68 procent av pojkar låg tillit till andra. På gymnasiet har 71 procent av flickorna och 70 procent av pojkarna i årskurs 2 låg tillit till andra människor.

Tilliten är generellt lägre i Trelleborg jämfört med Skånes genomsnitt. Lägst är den bland flickor i årskurs 9 där omkring fyra av fem inte känner tillit till andra.

Andelen barn och unga som har låg tillit till andra människor har ökat sedan 2016 (undantaget bland pojkar i årskurs 6 och flickor i årskurs 2 i gymnasiet). Tydligast är ökningen bland flickor i årskurs 6.

Indikatorn mäter tilliten till andra människor och inte specifikt till samhällsinstitutioner, medan målet avser tillit till samhället generellt.

Läs mer om det pågående arbetet inom området i bilagan *Uppföljning av strategi för social hållbarhet 2021/22* under rubriken *Övriga aktiviteter* i kapitel 3. Läs mer utförliga kommentarer och förslag till åtgärder i kapitel 3 och 4.

Förslag till åtgärder

Genomförd uppföljning föranleder följande förslag till åtgärder:

- Mål och indikatorer behöver justeras så att de matchar varandra och så att indikatorerna mäter utvecklingen och måluppfyllelsen.
- Strategi för social hållbarhet är idag begränsad till att omfatta barn och unga. Strategin rekommenderas omarbetas för att fungera som ett strategiskt huvuddokument för kommunens riktning inom området social hållbarhet. Detta för att göra arbetet med planering, genomförande och uppföljning mer effektivt och kvalitativt med uppföljningsbara mål och indikatorer samt för att motverka parallella uppföljningsprocesser. En reviderad strategi för social hållbarhet föreslås presenteras för beslut i kommunstyrelsen i januari 2024.
  - Strategin bör inkludera fler grupper av kommuninvånare, till exempel äldre som enligt beslut i kommunfullmäktige den 13 mars 2023, § 54, KS 2022/355, ska inkluderas i strategin. Tidsramen för revidering i detta ärende är densamma som i det beslutet (januari 2024).
  - Strategin bör inkludera eventuella områden inom social hållbarhet som saknar styrdokument eller där flera olika strategier och handlingsplaner reglerar arbetet parallellt.
  - Strategin bör inkludera en struktur för kommunkoncernens arbete med att säkerställa barnrättsperspektiv.
- Enligt strategin ska en handlingsplan tas fram, vilket ännu inte har gjorts. I stället för en separat handlingsplan föreslås varje förvaltning och bolag utifrån sina verksamhetsområden kontinuerligt i samband med årsuppföljning se över och prioritera aktiviteter för arbetet med att förverkliga strategin. Detta bör implementeras efter revidering och i samverkan mellan berörda förvaltningar under år 2024.